

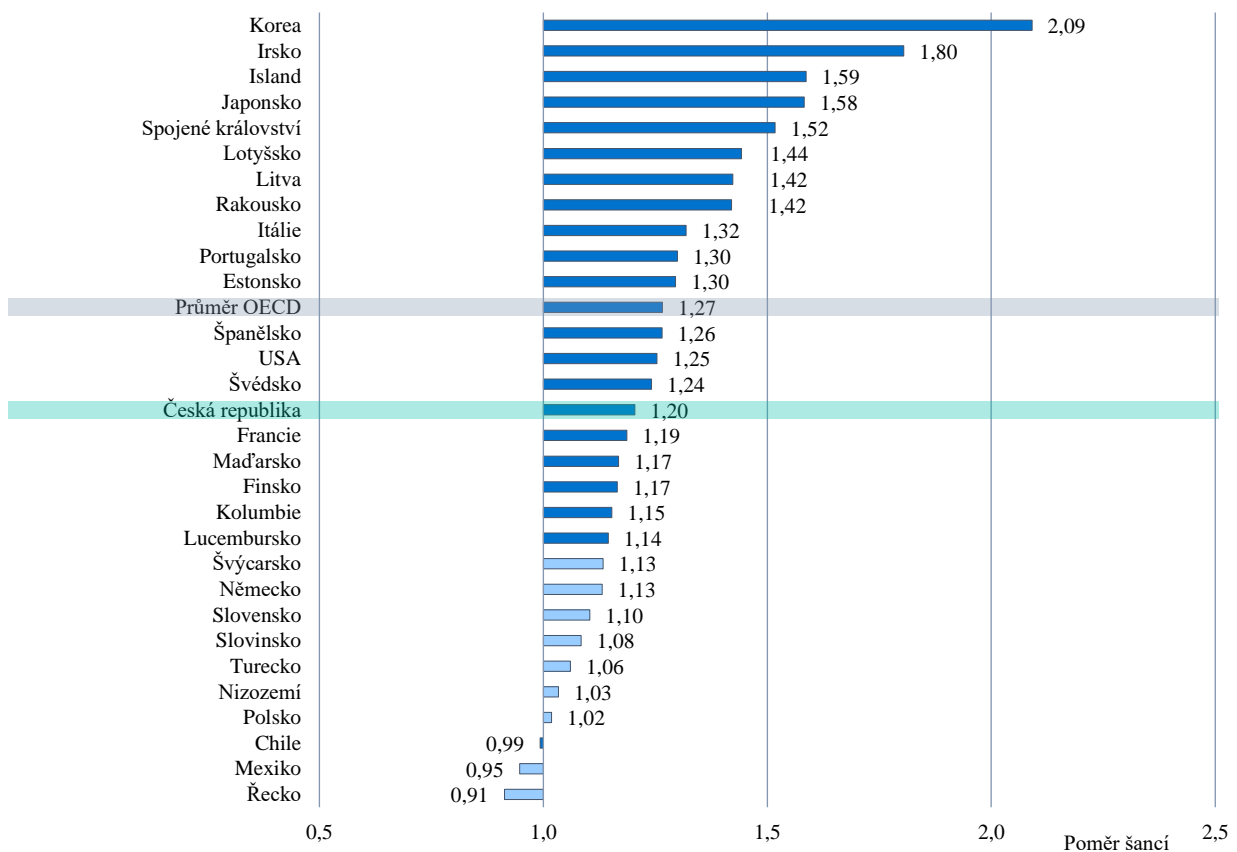
Z výsledků je patrné, že rozdíly v postojích žáků k učení lze pozorovat již na úrovni nižšího sekundárního vzdělávání, což může být dáno silnějším důrazem na studijní úspěch na víceletých gymnáziích, ale i tím, jací žáci do tohoto vzdělávacího proudu nastupují. Žáci **víceletých gymnázií** jsou **motivovanější** zvládat úkoly (dávat do své práce maximum, vytrvat ve zvládnání úkolů, snažit se zlepšit svůj výkon), více **věří** ve **vlastní schopnosti** a kladou si **vyšší vzdělávací cíle** než jejich vrstevníci ze základních škol. Můžeme u nich nicméně pozorovat ve vyšší míře obavy ze selhání, přičemž hodnota tohoto faktoru je stejně jako na čtyřletých gymnáziích ve srovnání se zeměmi OECD nadprůměrná.

Na úrovni vyššího sekundárního vzdělávání jsou rozdíly nejvíce patrné mezi žáky středních škol a čtyřletých gymnázií a žáky středních odborných učilišť. Nematuritní obory středních škol si často volí žáci s obecně slabšími vzdělávacími výsledky a nižšími vzdělanostními aspiracemi souvisejícími mnohdy s nižší podporou ze strany rodičů, často se jedná o poslední vzdělávací volbu žáků při přechodu ze základní na střední školu. Nízká motivovanost žáků, jejich sebedůvěra či připisovaná hodnota školy v nematuritních oborech může být posilována obecně nízkou prestiží těchto oborů v porovnání s jinými vzdělávacími drahami (k tomu více např. Korbel, Mních 2021).¹⁸

2.4 Růstové myšlení a well-being žáků

Well-being žáků je v šetření PISA chápán jako vícedimenzionální konstrukt postavený na přesvědčení a pocitech žáků, že jejich život je naplňující, smysluplný a přínosný. Měření well-beingu se zaměřuje na oblast životní spokojenosti (hodnocení života jako celku a subjektivně vnímaný smysl života)¹⁹ a na pocity žáků.²⁰

OBRÁZEK 8 | Růstové myšlení a životní spokojenost (nárůst pravděpodobnosti, že žák bude spokojen se svým životem, když disponuje růstovým myšlením)

Pozn. 1: Statisticky významný rozdíl je znázorněn tmavší barvou

Pozn. 2: V regresním modelu jsou zohledňovány následující proměnné: socioekonomický status žáka a školy

¹⁸ Václav Korbel, Daniel Mních: *Společenský status učňovského vzdělávání v České republice: vývoj posledních 15 let a srovnání se zahraničím*. Dostupné [-zde-](#)

¹⁹ **Hodnocení života** je měřeno pomocí odpovědí žáků na otázku „*Jak moc jsi v současné době celkově spokojen/á se svým životem?*“ na škále 0–10; **smysl života** (eudaemonia) je zjišťován prostřednictvím sady položek zjišťujících míru souhlasu s výroky „*Můj život má jasný smysl nebo cíl*“, „*Nalezl/a jsem uspokojivý smysl života*“ a „*Mám jasnou představu o smyslu svého života*“.

²⁰ Žáci odpovídali, jak často se cítí šťastní, vystrašení, plní života, nešťastní, hrdí, radostní, smutní, veselí či mají obavy.